

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A nemzetiségi kérdés

Irta: F. B.

VIII.

S mikor most a nemzeti társadalomnak e valóban hősiesség erőt igénylő feladatára mutatunk rá, önkéntelenül megakad szemünk egész neveltetésünk egy kiáltó hiányosságán.

Itt azonban már nemcsak a társadalom mulasztását kell látnunk — bár neki volna hivatása mint sok egyébben, úgy itt is a tette az iniciatívát megadni; — hanem a mindenkori kormányokét is! amelyeket mi is megszoktunk a magyar birodalomban totum faktumnak tekinteni. Iskoláink tananyagából ugyanis a nemzetiségi nyelvek teljesen hiányzanak, vagy legfeljebb rendkívüli tantárgyként taníttatnak itt-ott.

Ez is egyik kiáltó bizonyítéka annak, milyen hajduk vagy jász-kunok szemével nézünk az egész nemzetiségi kérdést, amelyről valószínűleg többet tudnak s hallanak, ha fordítva is, külföldön, mint nálunk. — Mintha az a tízmillió idegen ajku elem nem is Szt. István birodalmában élne.

Tanítták s elég sok órászámban a németet s franciát, hogy e két nagy kulturnemzettel valamelyes szellemi kapcsolatba jöhessünk, meg más okból is. Helyes, minden magyar embernek szüksége van legalább egy világnyelvre — kivált, ha országa határain túl megy. De nem mulasztás-e, hogy idebenn tíz millió honfitársam van, akikkel együtt kell élnem-halnom, akikkel ugyancsak meg kellene egymást értenünk, hogy szívünk összedobbanjon, s akikhez hozzá kellene simulnom, hogy magam s magyar nemzetünk iránt bizalmat ébresszünk, s kiket éppen ezzel bírnánk pásztornak öltözött farkas vezetőik körmei közül kiszabadítani s leereszkedő szeretetünkkel, megértésünkkel az államnyelvnek is megnyerni szívét. — Nem különös-e,

mondom, hogy ezek a magyarországi idiomák a magyar ifjúság részére, amelytől a nemzetiségek vezetőinek kell kikerülni, megközelíthetlennék.

Hány diák tanul pl. Debreczenben oláhu! Nemde még kérdésnek is komikus. Debreczenben, e színmagyar városban román nyelvet tanítunk, mondjuk az ős-kollégiumban. Pedig ez a fentebb vázolt munkásszeretettel ezel kezdődnek: ezzel a komoly, önmegtartó készülettel a nemzeti apostolkodásra, majd a férfiúi években.

A magyar intelligenciának a missziója lesz a nemzeti kérdés sikeres megoldásához a lelket adni. Ha nem tud az oláhuval oláhu, a tóttal tót, a horvátal horvát lenni, anélkül, hogy magyar lelkét, szívét elcserelelte volna, hogyan fog e népelemek szívéhez férközni? — „Fides ex auditu.” Igaz, hogy a szónál több a tett, — volt róla szó — de itt a tett a nemzetiségekhez való leereszkedéssel kezdődik: nyelvük megbecsülésével.

A középiskolai reform utban van. Vajjon nem volna-e nemzeti s állami érdek a nemzetiségi nyelvek Magyarországon összes középiskoláiban helyet juttatni? Hogyan? A viszonyokhoz alkalmazkodva.

Zónákra kellene ez országot osztani. Egyik zónában a horvátot, másikban a tót-oroszt, harmadikban a román s esetleg egy negyedikben a szerb nyelvet kellene kötelező nemzetiségi nyelvek a középiskolákba behozni. Már maga az a tény, a nyelvük iránti tekintet, közelebb hozná érzésben az állam-észméhez s a magyar nemzethez, a nemzetiségeket. S reméljük, hogy Horvátország viszont maga sem idegenkednék a magyar nyelvet iskoláiba kötelező tárggyá tenni.

Félek, hogy nem jól vezetik ott a házat, ahol az asszony párisi kalaphat, elegáns divat szerint öltözködve pompázik az utcán, odahaza meg ehetetlen az étel s az ágy alatt a szemét.

Nincs több mondanivalóm. Vajha a mondottak pusztába ne hangzottak legyen el. Mert szomorúan fájdalmas a pusztába kiáltónak szava lenni, s nem találni fület a hallásra, szemet a látásra. De még szomorubb az igazság sorsa, mely bolyong s keres szívet, ahol befogadják s testet öltönn kettőben, százban, ezekben, százezrekben... Mert az igazság is sokasodni, szaporodni vágyik... erősödni vágyik. Emberi életet, társadalmi, magyar nemzeti s állami életet vágyik e földön élni e viszontagságoktól hányt-vetett földön, melynek sorsa oly rokon az Igazsággal. Fogjatok össze testvéri szeretetben s alkossatok szépet, remeket, szép életet, amelytől megújul e föld színe.

S ha nem? Az igazság megy, visszatér küldőjéhez, egy csalódással tán gazdagabban, de békében nem szegényebb.

Magyar nemzet s magyar nemzetiségek szeressétek az igazságot, mint ő szeret benne-tek. Egyebet nem kér számotokra — a magának köszönetül; ez elég. Az igazság élet s aki benne van, békét talál lelkének.

És most foglaljuk össze néhány szóban fejtegetéseinket.

Állami s nemzeti életünk e súlyos problémáinak, a nemzeti kérdésnek megoldása tekintet nélkül a mult esetleges hibáira s mulasztásaira a jelennek kötelessége magunk s jövőnk békéje érdekében.

Kettős águ ez a probléma. Egyik a társországokban vár megoldásra az államegység szempontjából; a másik az anyaországban, Magyar- s Erdélyországban — a nemzeti egység s etikai individualitás összhangba hozatalával.

Ott a szeparatiztikus elemek egy sok évszázadi történelmi tényt szeretnének az életből eltüntetni; itt meg egy némely fái — nevezetesen a románság — mult, érdem, kultusz, történelmi alkotások nélkül, legfeljebb negatívumokra támaszkodva akarna történelmi

Wacha legjobban tisztit.

A szerelem hőse.

Irta: Max Hoffmann.

Nizzában történt. Karnevál idején. Jókedvű tarka népség róttá az utcákat. Örömteli friss pajzánkodás hangzott mindenfelé. A szép Charles de Neuville azonban unatkozva nézte mindezeket. Ő más öröme vágyott. Őt más örömek csábították.

Alig két hete, hogy megismerte őt, aki mindenkinél szebb volt a világon. Sergejeff herceg feleségét, akit tíz éves gyermek korában már eljegyeztek a herceggel, akit Charles de Neuville sohasem látott, mert az legtöbbször oroszországi birtokán tartózkodott. Ahogy most is és ez adta a szép hercegnőnek a bátorságot arra, hogy meghívja őt a villájába olyankor, mikor kivüle senkisé fog ott lenni.

A szép hercegnő örömmel, boldogan fogadta.

A földszinti lakosztály kis szalonjában találkoztak, ahogy azt előre megbeszélték. Charles ez alkalommal volt itt először s az előkelő világ is ámulva nézett körül a kincsek e tárházán, mely a szép hercegnőt körülvette. Egy kép különösen felkeltette figyelmét. A művész, ki festette, lelket is adott a képnek, nemcsak alakot, arcot.

— Ki ez? — kérdezte a hozzásimuló szép asszonyt.

— Sergejeff herceg, no vári, mindjárt bemutatlak benneteket egymásnak: Charles de Neuville — a kedvesem — Sergejeff Dimitri herceg — a férjem.

— Édes bolondom — sugta Charles a pajkosan kacagó hölgynek. Aztán átölelte és csókkal halmozta el gyűrűs fehér kezét.

— Kissé mogorva ugy-e? — kérdezte később a hercegnő. S mintha kitalálta volna a fiatal ember gondolatát, megnyugtatólag szólott:

— Mi itt egész biztonságban vagyunk. A cselédségnek megengedtem, hogy az álarcos-ünnepélyre mehessen és egész éjjel elmaradhasson. Nos, meg vagy velem elégedve? Boldog vagy?

Charles örömmámorban térdelt a hercegnő elé: — Szeretlek mindenekfölött. Imádlak. Ha azt mondd: meneküljünk, mindent elhagyok miattad és követlek mindenüvé. Ha kívánod, megölöm férjedet, hogy nőmmé lehess. Ha próbára akarnál tenni, szeretek-e más nőt kivüled — megölném magam előtted, hogy tudd milyen nagyon szeretlek.

A hercegnő közbeszólt: — Nem tudod mire fogadkozol.

— Tudom.

— Mi nők tudunk csak igazán szeretni.

— Nem, nem. A férfi szerelme mélyebb, igazabb. Mondd: meghaljak érted?

A hercegnő lehajolt, magához emelte

s a férfi szenvedélyesen ölelte karjába. Végnélküli, hosszú gyöngvörteli csókok következtek, amit a hercegnő ijedt mozdulata zavart meg.

— Nem hallottad? Mintha valaki a kerten át jött volna — kérdezte suttogva és lecsavarta a villany égő gombját.

Iszonyu rémület tartotta fogva mindketőt. Megfeszített figyelemmel hallgatództak. Am a házon és egész környékén csend honolt. A másik perchen kacagva csavarta fel a villanyt a hercegnő és jókedvűen nevettek előbbi ijedelmükön. Mégis, mintha valami ismeretlen érzés lenne közöttük, zavarodottan tekintettek egymásra. A férfi dühös volt, miért nem használta ki a sötétség védelmét, míg a nő kacagásába aggodalom vegyült: hátha mégis járt valaki itt.

Akkor ismét léptek zaja hallatszott. Kulcsot tettek a kapu zárába.

— Ugy látszik, cselédeim előbb visszatérnek, mint gondoltam — szólta Marina. Azért ne félj. Senkisé láthatott meg téged. Nagyobb biztonság okáért mégis menjünk fel az én lakosztályomba, mely az emeleten van.

— Nem volna okosabb, ha mennék. Most már ugysem maradhatunk zavartalanul.

Charles az ablakhoz ment. — Micsoda örültség ez, az ablakok kívülről záródnak.

— Férjem akarata volt — magyarázta

kultúregységet s szervezetet — nemzetet — játszani a magyar nemzet egysége mellett. Mindkét törekvés abszurditás.

Megkülönböztettük továbbá a román nemzetiséggel foglalkozva a félrevezetett, beteges irányba nevelt s ezzel kihasználásra praedestinált szegény népet önző s barbár hajlandóságú vezetőiktől.

Megjelöltük azután a segélynyújtás módzatait. Elsősorban produktív, alkotó, saját nemzeti énközlő kifejlő munka erejével fogjuk egész természetszerűleg még ellenségeinket is magunkhoz vonzani.

De a törvényes államrendi intézményekben, így főként az egységes államnyelvben s alkotmányos, demokratikus szervezetünkben is ellenállhatatlan erejű eszközeink vannak az állam s nemzetiség biztosítására úgy a Dráván túl, mint innen s Erdélyben.

Rámutattunk végtére az egész magyar társadalom aktív s céltudatos közreműködésének szükségességére az államhatalom nehézségében, mint a megnevesedett haza s emberszeretet parancsára. S hogy erre a feladatra az intelligenciát már az iskolában kell előkészíteni a nemzetiségi nyelvek tanításával is.

A magyar nemzetet, melynek igaza oly világos s leronthatlan a mult alapján, a jelen tetteivel kell diadalmassá és erőssé tenni.

= Tisza és a románok. A „Bud. Tud.” ma félhivatalosan közli, hogy a „Pesti Hirlap”-nak az a mai cikke, amely Tisza István grófnak a román nemzetiségi párt vezetőivel folytatott tárgyalásairól közöl részleteket, sem részleteiben, sem a hozzáfűzött következtetésekben nem felel meg a valóságnak.

= A számvéviszék reformja. — A hivatalos lap száma közli a magyar királyi állami számvéviszék szervezetének módosításáról szóló 1914. évi IV. törvénycikk szentesített törvény szövegét. A szentesített törvény szerint a számvéviszéknek ezután Magyar királyi legfőbb állami számvéviszék lesz a neve.

a hercegnő. A földszinten minden külső vasredőny kívülről lesz bezárva.

— Akkor mikép menekülhetek?

— Jöjj föl az én szobámba. A legkisebb igazi veszélynél, onnan a fákön át könnyen kijuthatsz.

— Igen, igen, ez jó lesz.

Az ajtóhoz mentek, be volt zárva. Ezt is kívülről retesztették el. De ki?

— Elvesztünk — sóhajtott a hercegnő.

— Ez nem a cselédség munkája.

— Hát kié? — kérdezte a férfi megdöbbenve.

— Hallgass — suttogta a nő. — Talán valaki az ajtó mögött áll és kihallgat minket.

A hercegnő elvonta onnan Charlest és a félelemtől lenyűgözve tévován álltak egymás mellett. Akkor valaki gyorsan megfordította a zárban a kulcsot, az ajtó kinyílt és a belépőben Charles azonnal felismerte a herceget.

De az úgy látszott, nem méltatta őt figyelemre, de egyenesen nejehez ment és néhány szót mondott neki oroszul. Az asszony könnyörögve nyújtotta feléje karját. Szergejeff azonban elutasítólag intett és elhagyta a szobát.

Charles rémülten fordult a hercegnő felé:

— Mit mondott? Mivel fenyegetett? Tudnom kell. Mondd meg!

A hercegnő átfogta a férfi karját és szótlanul simulat hozzája. Aztán félve, alig hallhatóan suttogta:

— Áldozatot követel. Engem vagy téged.

Kénytelen meghajolni mindenki a

HRABÉCZY

Málnási Mária-forrás

Megnyitják a vízvezetékét

Fölösleges volt az elzárása is

A közigazgatási bizottságban és a sajtóban elhangzottak folytán a polgármester összehívta a vízvezeték bizottságot, amely ma délután ülést tartott, hogy a vízvezeték elzárása körülményeinek földelése fölött s a fölött tárgyaljon, miért nem áll a közönség rendelkezésére a vízvezeték. A tanácskozás során Pazár István főmérnök, a vízvezeték tervezője és az építés vezetője értékes fejtegetésekben mutatott rá arra, hogy a vízvezeték teljesen ártalmatlan és nem részes abban, hogy tifuszesetek fordultak elő. Rámutatott arra is, hogy a vízvezeték nem elzárható, de minél jobban működésben tartani kellett volna.

Fejtegetései meggyőzték a bizottságot, amely azt javasolja a tanácsnak, hogy a vízvezeték nyitassa meg.

Az ülésről tudósítunk a következő:

(A kamara vízvezetéke.)

Körner Adolf elnök bejelentette, hogy az ülés összehívását a közigazgatási bizottságban elhangzott felszólalások tették szükségessé, amelyek a vízvezeték elkészülte készletének okával foglalkoztak. A polgármester ur ezért hívta össze az ülést.

Haty Kálmán ismertette a kamara bejelentését, hogy 30 bérlőjével áll vizszolgáltatás tekintetében kötelezettségben. A mérnöki hivatal elzáratta az ivóvíz és konyhai csapot, miután ez lehetetlen, bekapcsolta a saját házi vízvezetékét. A bizottság tekintettel a rendkívüli körülményekre, javasolja ugyan a kihágási eljárás megindítását, de mintegy vis maior esetét látván fennmaradni, a bejelentés tudomásul vételét javasolja.

(A vízvezeték elzárása ellen.)

Körner Adolf elnök bejelentette, hogy megérkezett a bakteriologiai intézet véleménye.

Mi választhatunk. Öt perc múlva visszajön és akkor megöl. Engem vagy téged.

A szép Charles úgy érezte, mintha megállna szíverése. Aztán vállat vont.

— Végre is nem vagyunk Oroszországban, ahol a barbár hercegtől függ életünk. Itt, Nizzában a francia törvények védelme alatt állunk. Ő nem fog merni így hidegvérrel gyilkolni. Csak ránk akart ijeszteni.

A hercegnő szomorúan intett.

— Ez az ember képes reá. Egyszer halálra korbácsolt egy embert csak azért, mert az feleselni mert vele.

Mint a ketrebe zárt vadállat járt fel-alá a férfi. Aztán megállt.

— Tehát védeni fogjuk magunkat. Kiáltani, segítséget hívni.

— Mit használna? Kivülről senki sincs a villában. És ha a cselédség itt lenne, egyik sem merne ura ellen cselekedni. Oroszok, kik testtel-lelékkel hívei gazdájuknak. Hasztalan minden. Meg kell halni, nekem vagy neked.

— Én — szólt hevesen. — Végre is én nem vagyok a hibás. Te hívtál magadhoz.

— Hiszen ezerszer könyörögtél érte. És előbb, előbb magad mondtad, hogy szívesen meghalnál értem. Én szeretlek, érte? Nagyon szerettelek s azért hívtalak ide, mindent feláldozva igaz szerelmemért.

— Bizonyosan nem is voltam itt az egyedüli.

— Charles! ...

Mint szíven lött madárkának jajsza hangzott fel e szó. Akkor újból megnyílt az ajtó és belépett a herceg. Kezében revolver.

nyé a vízvezeték viz vizsgálatáról és a víz-műfőfelügyelő ama jelentése, hogy milyen munkálatok kellenek a hiányok pótlására és hogy e munkálatok folyamatban vannak.

Pazár István: Hosszabban akar reflektálni és kiterjeszkedni az egyes dolgokra. — Ne vegyék tendenciózusnak, amit mond, de a személyére is kitértek s így arra is felelnie kell. A munkáit ismerik, erre nem tér ki. De rámutat, hogy téves hírlapi közlések jelentek meg. A főcsatornát hibásnak mondták, de a valóság az, hogy összesen 50 méter cső volt csak olyan, amit kifogásoltak és amelyet nem vettek át. A vízvezeték elzárását helyteleníti s azt, ha tudomással bír ilyenről, föltétlenül megakadályozza. Mert ha valami fertőzés van, azon nem úgy kell segíteni, hogy elzárják a vezeték, hanem úgy, hogy minél bővebben öblítik. Hiába irt többször is, hogy hozzák üzembe a vízvezeték, ez nem történt meg. Pedig egy egész hónapig éjjel-nappal folytatni kellett volna a vízvezeték, akár esik, akár sár van, sőt a közönséget figyelmeztetni kellett volna annak kijelentése mellett, hogy a vízvezeték másra nem megbízható ugyan, hogy a vizet pazarolja. Hiszen az természetes, hogy a vízvezeték új korában nem tiszta. A csöveket forrón kátrányozzák, szállítják, piszkosba fektetik le, nem csoda, ha az első időkben piszkos vizet fog adni. De ezért kell jól kiöblögetni. A vízvezeték május óta teljesen készen van. A vizsgálat megállapította, hogy a szivattyutelepen a víz nincs fertőzve, olyan tiszta, hogy a legtisztább forrás viz sem különb. Az aknák munkálatait nem lehetett csinálni, mert üzem nem volt és így a víz nem volt beszívható.

Fejér Ferenc dr.: Hát miért nem volt üzem?

Pazár István: Az nem az én hatásköröm. Majd kijelenti, hogy sokszor sürgette, hogy mihelyt a gépek jók, meg kell indítani a teljes üzemet. Ezt már februárban és folytatólagosan márciusban is javasolta, hogy indítsák meg a vízvezeték. Azt garantálja, hogy a vízvezeték nem fertőzött, de azt nem garantálhatja, hogy a stagnálásban nem fertőződik-e. A bakteriologiai vizsgálat a víznek

— Nos, határozatok? Tehát melyik?

Charles kétségbeesetten kiáltott:

— Ártatlan vagyok! Kegyelem. Elmegek és sohasem fogom vizontlátni a hercegnőt. Kegyelem! ...

A herceg felkacagott.

— Ime asszonyom, a szerelmes hős!

E percben a hercegnő felkelt helyéről s a revolvert elvette Szergejeff kezéből. — Elég volt! — szólt parancsolólag.

Ez levette fejéről a parókát, állszakállát s alázatosan meghajolva állt a ház urnője előtt. Valamit mondott oroszul, aztán tiszteltteljes hajlongás után elhagyta a szobát.

— Mit jelentsen ez? — kérdezte Charles megdöbbenve.

— Ez uram, egy kis szerelmi próba volt. Meg akartam győződni, hősies nagy szerelméről. Amire annyiszor, de annyiszor meg esküdtél. Ön azt mondta, mindenkifölött szeret. Hát igen. Most láttam. Fél év óta vagyok özvegy és férjem egész nagy vagyonának örököse. Most igaz szerelemre vágytam. És próbára akartam tenni Önt. Mert — mert én önt igazán szerettem. Régi, hűséges inasom felvette az ura maszkját és ruháit. A próba nagyszerűen sikerült. És most — elmehet, hogy soha viszont ne lásson, Agyió!

A férfi megpróbált védekezni, de egyetlen szava sem lett meghallgatva. — Menjen! — szólt a hercegnő — távozzék azonnal.

Az ajtó megnyílt és a két herculestermetű szolga, mint merev oszlop állott ott.

Charles de Neuville, a szép hódító, szótlanul hagyta el a szobát.

gőzmosó, vegytisztító és ruhafestő gyár
(Debreczen, Széchenyi-utca 42.)

munkájának tökéletessége előtt.

Málnási Mária-forrás

Legjobb nyálkaoldó és étvágyemelő gyógyszer. Gyomorégést azonnal megszüntet. Kapható mindenütt. Kutkezelőség: Brassó.

a kutban és a szivattyutelepen nem fertőzött voltát igazolja. Nem érti, hogy *miért kellett megakasztani a teljes üzem megindítását.* — Ezt ő ellenezte, helytelenítette. Kimondhatja, hogy a lakók most jobb vizet ittak. Az itt észlelt jelenségek mindenütt előfordulnak az új vízvezetékknél.

Tüdös Kálmán dr. főorvos magyarázza, hogy közegészségügyi okokból miért záratta el a vízvezetékét. Majd felsorolja azokat a hiányokat, amelyek miatt nem engedheti meg a vízvezeték megnyitását. A munka most is folyik, a munkások piszkos csizmában járnak be az aknába, az országút melletti aknák fedelei nincsenek leeresztve, az aknák falai nem átjárhatatlanok, a talajvíz behatol, a szivattyutelep udvarán levő nyílt csatornán át folyt a szenny s abba belépte a munkások, ilyen csizmákkal másztak be az aknába. — *Míg ezek az állapotok fennállnak, az üzembe helyezésre az engedélyt nem adhatja meg.*

Haty Kálmán vizmű-felügyelő mérnök fölolvassa jelentését arról, hogy e hó 13-án a munkálatok befejezést nyernek és 20-án teljes üzembe helyezik a vízvezetékét, amit ő már most is megtétné.

Fejér Ferenc dr. nem lát megnyugtatót az elhangzottakban. Kérdi, miért van, hogy májusban készen volt a vízvezeték mű s még ma sincs üzemben? Miért nem hajtották végre Pázárnak a megnyitásra vonatkozó javaslatát? Miért csinálják az egész dolgot olyan debreceni módon?

Haty Kálmán: Kérem, hónapok óta beszélnek és irnak vízvezeteki mizériákról és a vízvezeték még ma is épül még.

Latinovits Mihály: Na, kolléga ur, egy kissé soká készül.

Fejér Ferenc dr.: De hát mikor lesz már készen ez a Luca széke? És így van ez más városokban is?

Haty Kálmán: Még amugyabbul.

Fejér Ferenc dr.: A város készítse el a házainál a vízvezetékét.

Körner Adolf: A közgyűlés ezt is elrendelte, de határozata pótlás végett visszajött a miniszteriumból.

Pazár István elmondja, hogy a legnagyobb erővel dolgozott az építésvezetés az a vízvezeték építésén. De időközben a főmérnököt föl függesztették, más nem foglalkozott a dologgal és így teljesen megakadt a dolog. Ő ambícióval dolgozott a vízvezetékén, sokkal többet tett, mint amennyire szerződése kötelezte. Sürgette a megindulást is. A beton mindenütt vizálló, bizonyítja, hogy minden akna s gyűjtőmedence teljesen száraz. Csúpan három aknánál volt átizzadás, amit már megszüntettek. Azt konstatálja, hogy *a víz nem volt fertőzött és ma sem az, mert ha fertőzött lett volna, nem 20, hanem sok száz betegség fordult volna elő.* Ma sem érti, miért kellett elzárni a vízvezetékét, ami óriási erkölcsi kárt okozott a városnak. Teljesen megérti a sajtót és a közönséget, hogy panaszkodnak. Nem akarja sérteni a főorvost, de ez az intézkedése elgaloppírozása volt a lelkiismeretes intézkedéseknek. A vízvezeték a legsürgősebben meg kell nyitni, hogy a kutakból leszívják a vizet. *Veszély, baj sem a múltban nem volt, sem a jelenben nincsen. Nem volt a vízvezetékben sem tífusz, sem tifoid.*

Tüdös Kálmán dr. főorvos vitázik Pázar főmérnökkel és a kívánt intézkedéseket elkerülhetetlenül szükségesnek tartja, mert például az egyik aknába hír szerint egy döglött macskát löktek bele.

Pazár István kitér még arra, hogy az ő személyét is belevonták a dologba. Föltételezi, hogy jóhiszeműen. De ő nyugodtan hivatkozik a munkájára, mindig a város érdekeit tartotta szem előtt, ambícióval, szerződési kötelezettségein jóval túl dolgozott. A

késlekedésekért a vállalkozót terheli a felelősség, mert sokszor némely munkát nem csinált meg, másoknak teljesítésére csak bírói eljárással lehetett kényszeríteni.

Még néhány felszólalás után a bizottság kimondta: megkeresi a tanácsot, hogy sür-

gősen nyitassa meg a vízvezetékét azzal a figyelmeztetéssel, hogy a közönség pazarolja a vizet s még ne igya, a közigazgatási bizottságnak pedig bejelenti, hogy a munkák készen vannak s a késlekedés oka a vállalkozó.

Miklóssy püspök vétót mond a hajdudorogi püspökség revíziójának

Nyilatkozat az egyházmegye székhelyéről

— Saját tudósítónktól. —

Azt hitte az ország közönsége, hogy a hajdudorogi püspökség felállításával vége szakad annak a szemérmetlen aknamunkának, amelyet oláh részről indítottak az új, magyar görög katolikus püspökség létesítése ellen. Egy ideig csönd is uralkodott az izgatók berkeiben, de ez nem a megnyugvás csöndje volt, hanem a lesállásban gubbasztó ember várakozása, hogy amikor nyílik alkalom a támadásra. Nem sokáig kellett várnunk. A legújabb orvtámadás már kiröpítette a lövegeit. A hajdudorogi egyházmegye revízióját vetették fel az oláh elégedetlenkedők, mint legújabb követelést. Még csak most indult meg a vérkeringés az új egyházmegye szervezetében, de az oláhok már szeretnék megcsontítani az egyházmegye területét; nem kisebb a kívánságuk, mint hogy azokat az egyházközségeket, melyekben az oláh elem van többségben, szakítsák el a dorogi egyházmegyétől és oláh püspökséghez csatolják vissza.

Ez az akció méltán kihívta maga ellen az egész ország felháborodását. De tiltakozik ellene első sorban a legilletékesebb faktor, Miklóssy István püspök, akit a Debreczeni Független Újság munkatársa fölkeresett, hogy nyilatkozatát kérje ebben az ügyben.

A püspök ur őméltósága a következőket volt szíves elmondani a nyilvánosság számára:

— A hajdudorogi egyházmegye revíziójának az eszméje most merült fel. Erre nézve kérem Méltóságod véleményét.

— Oláh részről állították fel ezt a követelést, amellyel szemben én nyomatékosan és határozottan kijelentem, hogy *erről egyáltalában szó sem lehet és én ragaszkodom ahhoz a megcsontíthatatlan egyházmegyéhez, amelynek a kormányzását a pápa öszentsége és királyunk ő felsége a kezembe adták.*

— Helytelenítenem kell, hogy már is, mikor az egyházmegye kormányzata még meg sem indult, ilyen jogosulatlan követelések merülnek fel. Ezek a dolgok a legfelsőbb tények komolyságával nem egyeztethetők össze. A románok sérelme különben is csak vélt sérelem, mert igaz ugyan, hogy egyházmegyénkben román nyelvű hivatottak is vannak, de ez nem azt jelenti, hogy okvetetlenül román kormányzat alá kell őket vonni. Román

nyelvű magyarok ők és kötelességünk, hogy megtanítsuk őket magyarul.

— *Ez a kérdés más megoldást kíván* s nem egyházközségeknek a kiszakítását. Minden püspöknek kötelessége hűvei lelki gondozásáról gondoskodni. A román nyelvű hűvek számára román papokról gondoskodunk és tanítókról, akik román nyelvű tanításban részesítik őket.

— Még egyszer hangsúlyozom, hogy feltétlenül ragaszkodom minden hitközséghez, melyet öszentsége a pápa, és ő felsége a király nekem átadott.

— Különben is annak a kívánságnak a jogosulatlanságát, hogy egyházmegyéim román nyelvű hűvei román kormányzat alá kerüljenek, eléggé bizonyítja az a tény is, hogy a csanádi, vagy székesfehérvári püspökség területén német és tót nyelvű hűvek éppen úgy vannak, mint a dorogi egyházmegyében románok és még sem jut eszükbe a tót, vagy német egyházközségeknek tót vagy német püspökséget kívánni.

— Második kérdésem Méltóságodhoz: történtek-e már lépések a végleges püspöki székhely megállapodása iránt?

— Az elhelyezés kérdése most van tárgyalás alatt. Céлом az, hogy ezt a kérdést úgy oldjuk meg, hogy a vallási és nemzeti érdekeknek a legjobban megfelelj. A kormánnyal most tárgyalok a *posszibilis helyek megállapítása végett.* Ha az alkalmas helyeket kijelöljük, egyházmegyéim papságát fogom megszavaztatni a kérdés fölött.

— Megvallom őszintén: a püspöki székhely kijelölésének ügyében az ország kormánya után Debreczen város közönségére számítottam. Biztam abban, hogy ennek a nagy magyar városnak a közönsége azt a nagy nemzeti eszmét felkarolja. S mióta Debreczenben élek, ez a bizodalom csak megerősödött. De ugyanakkor hangsúlyozom Ön előtt, hogy *mi senkit nem kívánunk erőltetni és senkinek az érzékenységét érinteni.* Ha a kormány a *posszibilis* helyeket kijelöli, mi székhelynek elfogadjuk akár Nyiregyházát, akár Nagykarolyt, vagy Dorogot, de *tudatában vagyunk annak, hogy*

nagy nemzeti és kulturális céljainkat leginkább Debreczenben érhetjük el.

KONCZ fest, tisztít a legjutányosabb árak mellett. Gallérok és kézelők tisztítását kifogástalanul eszközölöm. Gyár és főüzlet: Debreczen, Arany János-utca 10. Telefon 701. szám. Fióküzletek: Batthyány-utca 2. Csapó-utca 17. sz. a Zenedével szemben.

Krausz Gyula KÉZIMUNKA ÉS ELŐNYOMDA ÁRUHÁZ. Megérkeztek a legújabb :: kézimunkák a legolcsóbb :: árban. :: DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 3. SZÁM. TELEFON 288. SZÁM

— Utolsó kérdésem Méltóságodhoz: milyen viszonyban van a többi felekezettel?

— Mikor Debrecenbe jöttem, minden felekezet fejénél látogatást tettem. Voltam Baltazár püspök urnál, az evangélikus egyház fejénél, a főrabbi urnál és mindenütt a legmelegebben, a legszeretetteljesebben fogadták és adták vissza a látogatásomat.

— Igen kedves, derék közönség a debreceni, szeretem ezt a várost és szívesen itt maradnék, de ismétlem, nem erőltetem, mert a szentírás is úgy mondja: ahol nem látnak szívesen annak a városnak a porát is verd le a saruidról és siess onnan el . . .

Kopogtatás. Egy kedves, feledhetetlenül szimpátikus arcú reverendás ur lép be: Jaczkovics püspöki vikárius:

— Tizenegy óra Méltóságos uram.

— Megyek, megyek, fiam. Oh, annyit dolgozom van.

De nem panaszosan mondta. Inkább mosolyog mellé. Egy kispap sugja:

— Még éjjel 12 órákor is ég a vilány a püspök ur dolgozó-szobájában . . .

Már mutatkozik is a nyoma Miklóssy püspök fáradhatatlan munkásságának, erős kezének és nagy szívének: a nyugalom és szeretet tavaszi vetésének kalásza sarjadozik ki a hajdudorogi egyházmegye földjéből.

Hajdu Sándor.

Öngyilkos huszárfőhadnagy

A szerelmes katona tragédiája

Megdöbentő tragédiát jelent Nyiregyháza tudósítónk. Egy 14. huszárezredbeli főhadnagy lett öngyilkos. Hozzá közel állók állítása szerint az öngyilkosság oka szerelmi bánat.

Az öngyilkos katonatiszt Felber László 14. számú közös huszárezredbeli főhadnagy. Tegnap este korán lefeküdt, brómot vett be és legényének meghagyta, hogy ma reggel hét órákor költse föl.

A tisztiszolga eleget akart tenni a parancsnak. Reggel hét órákor benyitott a főhadnagy szobájába és az ágyhoz lépett, hogy a főhadnagyot felköltse. Ekkor borzalmas látvány tárult eléje.

Az ágyban vérbe fagyva találta a gazdáját. Ürített az ezredorvosért futott, aki konstátálta, hogy a főhadnagy él még, de már nem menthető meg. Papot hívtak, de a szerencsétlen fiatal ember már nem tudott meggyónni, meghalt.

Reflexiók a rendőrségi palota építéséhez

Debrecen, január 9.

Nem szokásom és elveimmel teljesen ellenkezik, hogy hírlapi polémiába bocsátkozzam és soha nem is kerestem a nyilvánosság előtt az érvényesülést azzal, hogy hangulatot keltő és önreklám-izű újságcikkkel hajlítam magam felé a közvéleményt. Technikus ember létemre eddig még a csendes munkában kerestem boldogulásomat, dolgozva és többé-kevésbé produkálva is valamit. Hogy most mégis a rám nézve idegen számszámot, — a tollat — veszem a kezembe, annak tisztán az az oka, hogy utóbbi időben, különösen a rendőrségi palota vállalatba adása körül olyan híresztelések terjedtek el és hírlapi cikkek láttak napvilágot, amelyek alkalmasak arra, hogy a közhangulatot befolyásolják és cégemet, illetve engem egészen ferde világításba helyezzenek azok előtt is, akik talán egyébként tisztában vannak az itt elmondandókkal, de amelyeknek ellenkezőjét annyszor hallva és olvasva, mégis önkéntelenül elfogadnak. Az „on dit” mindig a legveszedelmesebb ellenség és így egyszer már nekem is meg kell mondani az igazságot, nehogy a lassu cseppek kivájják a követ.

Csak két dologra akarok reflektálni.

Azt mondják, hogy sem cégem, sem én nem vagyok debreceni és hogy mint generál-vállalkozó, nem viselem szívesen a debreceni iparosság érdekeit.

Az elsőre nézve nagyon röviden csak annyit, hogy azok, akik nem homokba dugott fejjel itélik meg a dolgokat, nagyon könnyen meggyőződhetnek róla, hogy 1911. május havában teledtem le itt Debrecenben és ugyanakkor jegyeztem be a Fejér és Ritter céget a helybeli törvényszéknél, úgy, hogy azóta *rendes adófizető cége, illetve polgára vagyok Debrecen városának*. A Budapestben bejegyzett és ott dolgozó Fejér Lajos cégtől (mert a Fejér és Ritter cég csak itt Debrecenben van bejegyezve) teljesen függetlenül és teljesen különállóan végzem munkáimat és csak annyi közösségem van velem, hogy Fejér Lajos építész társam az itteni cégemnek is beltagja, de semmiféle fiók-jelleg, vagy egyéb reláció közöttünk nincs.

Nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy Debrecen város szülőltének mondhatnám magamat, bár nem messze: a szomszéd Biharban láttam meg a napvilágot, de azt hiszem, az illetőségnek nem az a kritériuma, hogy valaki hol született, hanem hogy huzamosabb idő óta hol lakik, hol dolgozik és hol fizet adót. Ugy látom, hogy Debrecenben nem elég, ha egy-két hónap híján három éve is lakom itt, hogy a „jöttment” jelzővel ne illessenek, de megnyugtatóul kijelentem, hogy igyekezni fogok további huzamosabb, esetleg végleges ittmaradással rászolgálni arra, hogy ezt a diszes jelzőt levetközzem és hogy kevésbé jóbarátaim örömeire itt meggyökeresedjem. Szeretném

ugyan megnézni az anyakönyvet, hogy a debreceni iparosok és vállalkozók, no meg az egyéb intellektuális téren dolgozó és közbecsülésnek örvendő polgárok közül hányan születtek Debrecenben, — de ez igen messze vezetne és végre is azt hiszem, azok előtt, akik gondolkoznak, nem ez a döntő szempont.

A második ellenem felhasznált érv már sokkal fontosabb. Hogy mint generál-vállalkozó, nagy ártalmára vagyok a debreceni iparosságnak s hogy nem idevaló iparosokkal dolgoztatok.

Nem tagadom, szerény tehetségemhez képest tényleg igyekszem építkezéseimmél lehetőleg az összmunkát megkapni és ez eddig többé-kevésbé sikerült is nekem. Arról igazán nem tehetek, ha abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy nekem az iparosok sokkal kedvezőbb ajánlatokat adnak, mint másoknak; ennek okát nem is kutatom, de versenytársaim hosszas gondolkodás után talán ennek is rájönnek a nyitjára. Ebben az igyekezetemben azonban nemcsak az a tagadhatatlanul önző szempont vezet, hogy így az ugynevezett üzleti forgalmamat növeljem, hanem sokkal inkább az a senki által kétségbe nem vonható intenció, hogy mint összmunka-vállalkozó, magam irányítsam az egész építkezést és így módomban legyen vállalt kötelezettségeimnek meg is felelni.

Általánosan tudott dolog, hogy a föld-, kőműves- és elhelyező munka vállalkozója az, aki az egész építési folyamat alatt a főmunkát végzi, az ő előhaladásához képest tudják a többi iparosok saját munkájukat foganatosítani, — viszont azoknak előhaladása szabályozza a kőműves-munka vállalkozóját az egész épület befejezésében.

Aki már foglalkozott vele, nagyon jól tudja, hogy milyen végtelenül terhes és felelősségteljes munka egy épületen azt a 20-25 különféle iparost úgy összetartani, hogy azok mindegyike kellő időben helyére állhasson és saját munkáját zavartalanul végezhesse, hogy az egymásra kapcsolódott munkák folytatlagossága fennakadást ne szenvedjen és hogy a munka így betetőzött nyerve, kellő időben átadható legyen. Tudják ezt a közhatalóságok is, tudják az általuk delegált építési ellenőrök és építésvezetők, akiknek gyakran van alkalmuk meggyőződni arról a lehetetlen széthuzásról, amit a munkák részletben való kiadása okoz, amikor is természetes és az építési munkáknál elkerülhetetlenül felmerülő ezer és ezer akadály mellett bekövetkezik az egész iparos sereg egymás ellen való küzdele, a hibáknak egymásra való hárítása, egységes felelősség hiányában a terminusoknak be nem tartása és így végül az átadásnak hónapokra vagy fél évekre való eltolódása. Nem is akarom megemlíteni azt az előnyt, amely generál-vállalat esetén az egységes és egy személyben való jogi és vagyoni felelősségekben rejlik, amely szempont — úgy vélem — néha szintén latba esik az építkezés kiadásánál. Nem fogom ezeket részletesebben fejtegetni, mert hiszen ha én mondom, akkor ugyebár „hazabeszélek”, — rábírom a megítélését azokra, akik ezt már kipróbálták.

Ami végül azt illeti, hogy mennyiben

Életvidám és üde kinézést

az emberi kor végső határáig csakis józan életmód mellett, czélszerű táplálkozás és tiszta levegőben való mozgás mellett képzelhető. Különösen nagy súlyt kell vetni a táplálkozásra. „Az egészség teljes áldása nem gyógyszerek és csodabüvészet

által

hanem csakis a helyes táplálkozással nyerhető el, mely a testet ápolja és napról-napra fiatalít.” Ezeket a szavakat egy ismert német orvos és tanár mondta. A czélszerű táplálkozáshoz tartozik az általánosan ismert

Biomalz.

Ez egy jóízű, olesó tápszer, az egész világon becsülik és szeretik. Nagymértékben erősíti a testet. Kivénült, hervadt vonások eltűnnek, az arcszín üdőbb és rózsásabb, az arczbőr tisztább lesz. Vérszegény, halvány, sovány, táplálkozás hiánya miatt lesoványodott személyeknél tapasztalható az étvágy fokozása, a súly emelkedése és a formák mérsékeltlen való gömbölyödése anélkül, hogy kellemetlen zsiradék a formák szépségét zavarná.

Biomalz ajánlható azoknak is, akik túlfeszített, munka idegesség miatt elgyengültek. Tanárok és orvosok elsőrendűnek ismerik el és több királyi klinikában állandóan használják.

Mindenkit figyelemztetünk, hogy utánzatok is vannak. Doboz K 1 30 K 2 50 Kóstolómintát leírással díjtalanul küld Chem. Fabrik Gebr. Patermann, Teltow-Berlin 209.

dolgozók helyi vagy nem helyi iparosokkal, erre nézve csak arra az általánosán tudott és bárki által ellenőrizhető tényre kell rámutatnom, hogy eddigi összes debreceni építkezéseimnél, a Kereskedelmi és Iparkamaránál, a Szilágyi-féle bérháznál, a Siketnéma Intézetnél, a Városi Zenede bővítésénél, munkáinál, a pénzügyi palota építkezésénél tisztán és kizárólag debreceni iparosokkal dolgoztattam és végeztettem el mindent, amit itt egyáltalában megkaphattam és ugyanezt fogom tenni, ha módomban fog állni és tényleg én kapom meg — a rendőrségi palotánál is.

Nem akarom az illető iparosok neveit elősorolni, — azok, akik csinálták, tanúságot tehetnek mellettem. De arról azután igazán nem tehetek, hogy itt Debrecenben nincs még ezideig egy olyan vasváruka, ahol a hengerelt vastartókat megrendelhetném, arról sem, hogy a Tisza, vagy a Körös másfelé kerestek medret maguknak és így nem tudom belőlik a kavicsot itt kitermelni, még arról sem, hogy a Hortobágyból nem nőtt ki egy nagy márvány-bánya, hogy az Iparkamara gyöngvöri márványait sokkal büszkébben nézhetném, mert hiszen akkor azok sem lennének „jött-mentek”. — saines, nem áll módomban a természeti erőket és gyárak gazdasági elhelyezkedését úgy befolyásolni, hogy mindent városunk talaiából és helvi termelő erőktől szerezhessek be. Jobban szeretném, ha így volna, mert hiszen ez városunk fejlődésének és fellendülésének óriási mozgató ereje lehetne. (Bocsánat, hogy ezen utópiánál három évi rövid itt tartózkodásom után „városunkról” mertem beszélni.)

Igenis határozottan állíthatom és ezt nem cáfolhatják meg még „jóakaróim” sem, hogy tényleg minden iparos-munkát helybeliekkel csináltatok, igen sokszor még áldozatok árán is, mert már sok esetben többet fizettem a helybeli iparosnak más városbelivel szemben, csak azért, mert kötelességemnek éreztem, mint e város lakója, hogy a helyi ipart előnyben részesítem. Nem az én hibám, hogy eddigi kevés munkámnál még nem elégíthetem ki minden egyéni érdeket és nem juttathattam munkát minden jobb és megbízhatóbb helybeli iparosnak. Ha módomban lesz rá, ezt is megteszem. Hogy ugynevezett generál-vállalkozó mivoltom nem sokat ártott a helybeli iparosoknak, azt megint önérzetesen elmondhatom, mert kötelezettségeimnek mindig a legpontosabban eleget tettem, soha senkit meg nem rövidítettem meg nem engedtem fővállalkozói trükkökkel, sőt akik kellett, tölem telhetőleg a köteles határon túl is szívesen támogattam. Ezt is megmondhatják azok, akik velem már dolgoztak.

Ha mégis aknamunka folyik ellenem és cégem ellen, ha egvesek olyan nagyon harcolnak a generál-vállalkozók ellen, azt — mondjuk meg egyszer őszintén — nem az iparosság megmentése miatt teszik, nem is önzetlen altruista álláspontból, hanem mindig egyeseknek egyéni érdeke miatt. Nem azért, hogy A-tól Z-ig minden iparosnak jusson, hanem hogy éppen X vagy Y kapja meg nem tudom én melyik munkát. Ez a tulajdonképeni cél, ezért folyik a hírlapi hadjárat és hangulatsínálás, az ipartestület és egyéb deputációk fölvonultatása és eközben nem gondolnak az illetők arra, hogy a dolgok ilyen elposványosításával a mai szűkös világban, a mikor valóságos inségmunka számba megy egy-egy építkezés, elhúzzák, kitolják a munkák megkezdését és éppen az illető iparosok és a munkátlan munkásvilág érdekei ellen cselekesznek vele.

Magam részéről ilyen eszközökhöz nem fogok folyamodni sohasem. Ezt is kivételesen tettem, hogy itt, a nyilvánosság előtt a tollforgatás mesterségébe avatkoztam, mert még erre is azt fogják mondani: „né sutor ultra crepidam”. Nem, megmaradok a kaptafám mellett, dolgozni fogok ernyedetlenül és csöndben tovább, ha hagynak — itt Debrecenben, — ha nem, majd máshol, és igyekezni fogok vállalt kötelességeimnek tőleg telhetőleg tovább is megfelelni, — még talán a rendőrségi palotánál is.

Ritter Ignác,
okl. építész.

URANUS

KORONA-PASSAGE

TELEFON 3-28

EGY BÀN

egyezik az összes mozilátogatók nézete, t. i., hogy az URANUS

MŰSORA MINDIG A LEGJOBB!

Az URANUS színház igazgatósága az alább felsorolt világszenzációs képeket köztötte le színháza részére, melyek gyors egymásutánban kerülnek bemutatóra

KIZÁRÓLAGOS JOGGAL

A SÁRGA CSIKÓ

Csepreghy Ferenc remek népszínműve. Előadja: a kolozsvári Nemzeti Színház tagjai. A legbrilliansabb magyar felvétel.

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL

Kalandos filmjáték 6 felvonásban.

NILUS KIRÁLYNŐJE

(ANTONIUS ÉS KLEOPATRA)

A „QUO VADIS” is főhímulja.

A KÉK EGÉR

A legkülönböbb vigjáték a mi létezik!

GYŐZELEM VAGY HALÁL

Szenzációs társadalmi dráma.

TANGÓLÁZ

Nagyszerű bohózat 5 felvonásban.

A HÁROM TESTŐR

Dumas S. regénye.

A GLADIÁTOROK

KLASSZIKUS SZINJÁTÉK.

STUART MÁRIA

Történelmi dráma.

PILLANGÓSZERELEM

HENRY KRAUSS ÉS MISTINGUETTEL a főszerepben.

SHYLOCK

A KRAKÓI BANKÁR

stb. stb. és

A budapesti OMNIA
ujabb slágerei!

URANUS

Népkonyha és melegedő Látogatás az éhesek tanyáján

Alacsony, földszintes ház, elől egy nagy fehér tábla, amire megnyult, fekete betűkkel van ráírva: „Népkonyha”. Ott van künn az Árpád-tér mögött, a Kut-utca 140. szám alatt. Furcsa, sárgára festett, de idő múltával már lekopott színű ház, amely mintha a hivatását akarná szimbolizálni, öreg és törődött, akár a vén asszonyok. Az ablakok úgy virítanak rajta, mintha pápaszemek volnának s alattuk ellobogott tüzi, fanyar, szürke szemek merengének el a csöndes utca fehér haván. A kerítés ajtaja már kissé bedől, elkorhadt és a kilincse megrozsdásodott. Az udvaron egy zuzmarás vadgesztenyefa vigyáz a rohanó időre.

A konyha felől friss ételszag csapott meg. Az ablakon keresztül felém villant a kályha tátongó, lángoló szája. A tűz körülnyaldosta a régen fekete téglafalat és csöndesen, szégyenlősen bujt vissza.

Nyolc üres, egyedül padokkal körülrakott szobából áll ez a menedékhely. Az elmúlt vasárnap nyílt meg a helybeli jótékony nőegylet és a város támogatásával. Százötöt körülbelül kétszáz szerencsétlen embernek, gyereknek, családnak nyhiti a nyomorát. Meleg ételt ad naponta, forró levest, húst és friss kenyeret oszt ki azoknak, akik a népkonyha nélkül talán éhen pusztulnának. Javarészt apró gyermekek jönnek ide, olyanok, akiknek kenyérkereső apjuk talán most küzd, verekszik a legnagyobb nyomorúsággal, a betegséggel.

Nagy és fontos socialis jelentősége és hivatása van ennek a menedékhelynek. Szomorú szobáinak levegőjében a nyomor fanyar illata párolog ugyan, de ezen az illaton keresztül valami édes, jóleső érzést szítal a lelünkbe az a tény, hogy mikor ezek a szerencsétlen emberek ide beteszik a lábukat, néhány percre egyszerre és mintegy varázsütésre, hirtelen továtűnik a nyomoruk, ilyenkor néhány percig jól érzik magukat, örülnek az életnek, boldogok.

Mennyivel közvetlenebb az ilyen jótékonyosság, mint a parádés, amely nem a díszben, a ceremóniában, a parádeban nyilvánul meg, hanem a bensőséges, szeretetteljes és csöndes adakozásban.

Az egyik szobában három gyermek üldögél csöndesen, egymás mellett és a kezüket összefogva gondolkodnak.

— Mit csináltak? — kérdelem az egyiktől. Szepegve, ijedten felelt:

— Semmit, semmit se... ne tessék hinni, nem én... a Jancsi volt a rossz...

A Jancsi — apró, pákosztos kis fiú — könyezve bömbölte:

— Nem igaz, nem én... ő volt, csak rám akarja fogni...

— De hát mégis mit csináltak?

A harmadik, a legidősebb csöndesen mondta:

— Ne tessék félni, nem csináltak mi semmit, csak anyukára gondoltunk. Anyuka a múlt hétem meghalt.

A három kis gyerek egyszerre elhallgatott, a legidősebb megfogta két csepp öcscsének a kezét és a sarokba vonszolta őket. Összekuporodtak, átölteték egymást és Jancsi elkezdett mesélni mindenféle bolondos dolgokat nekik az öreg elefántról, Vitéz Miklósról és a sarkon forgó várkastélyról...

A másik szobában nagy tömeg gyerek tülekedett az ajtó körül. Az ő számukra ez az ajtó a boldogság kapuját jelentette, mert ezen keresztül juthattak el egyenként ebédjükhez. Mikor megláttak minket, hirtelen elcsöndesedtek és félreállottak az utból. Némelyikük nagy kerek szeméit csudálkozva vetette ránk. Az ajtón túl meglepődve állottam meg. Körülbelül száz gyermek, felnőtt, férfi és nő, vegyesen ültek az asztalok körül. Előttük csillogó, tiszta tányér és más evőeszközök. Izgatottan várták a levest, amit bádog csészékben hoztak éppen. A leves után aztán hús és tészta következett. Néhányan a gye-

rekek közül az asztal alatt a kenyeret és a tésztát gyorsan elrejtették egy csomag papírosba és vitték haza, vacsorára...

Ezalatt folyton jöttek a nyomorultak. Először mind bediktálták a nevüket.

- Hogy hívnak?
- Kelemen Sándor.
- Mi az édes apád?
- Semmi...
- De foglalkozása csak van?
- Nincs, Beteg.
- Mi a baja?
- A lábát tavaly levágta mindakettőt a gép. Azóta nem tud járni.
- Hát az édesanyád?
- Mosni jár.
- Hányan vagytok testvérek?
- Nyolcan.

Ezt egy pöttömnyi, maszatos képű kis gyerek mondta.

Azután egy kisleány következett.

- Hogy hívnak?
- Karenina Anna.
- Mi az apád?
- Amerikában van.

Szegényke alig volt hét éves és mennyi furesa és szomorú tragédiának a melódiája szorította össze csepp szivecskéjét. Karenina Annának hívják és az apját valamelyik pennsylvániai szénbánya örli agyon. Szegény, csepp Karenina Anna...

És Tolstoj jutott az eszembe, ez az immár halott, csodálatos orosz. Milyen jó nem Karenina Annának és Raszkolnikovnak lenni és holdfényes, havas éjszakában nem a Szonya ringó és kemény melléről és piros csókjáról álmodozni... Szegény, csöpp Karenin Annát nagyon megsajnáltam és Tolstoj jutott eszembe, a halottszívű, csodálatos orosz...

A ruthén pör

A máramarosszigeti tárgyalás folytatása

Ma délelőtt kilenc órakor nyitotta meg újból a tárgyalást Tóth Aurél dr. kir. ítélőtáblai bír.

Elsősorban Muszkur Fedornét hallgatták ki, aki hosszas nógatás után beszélni kezd, elmondja, hogy Kabalyuk kétszer vagy háromszor járt nála Nagyboeskon. Arra azonban, hogy Kabalyuk őket a görög keleti hitre akarta áttéríteni, nem emlékezik.

Elnök: De a vizsgálóbíró előtt más-keppen vallott.

Vádolt: Nem emlékszem arra sem, hogy tegnapelőtt mi történt velem. Hát hogy emlékeznék arra, ami egy évvel ezelőtt történt. Nagyon beteg vagyok. Nem tudok gondolkodni.

Elnök felolvasta ezután a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, amelyben elmondta, hogy Kabalyuk háromszor is rábeszélte őket, hogy térjenek át a görög keleti hitre. Ha sokan lesznek görög keletiek, eljön a cár és felszabadítja a népet. Azt is beismerte, hogy a férje házában idegenek előtt pravoszláv imakönyvekből zsolnárokat és imádságokat olvasott fel.

Elnök: Kitől kapta ezeket a három keresztes könyveket?

Vádolt: Hlusmanyuk Olenától.

A következő vádlott Muszkur Fedor nagyboesközi földműves volt. Kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. A gyülekezeti előtt nem háromkeresztes könyvekből olvasott fel. A pravoszláv füzeteket Kabalyuk Sándortól és Hlusmanyuk Olenától kapta. Kabalyukkal a felesége ismertette meg. Alexi atya, amikor a bucsukra járt megpihent náluk.

Elnök: A vizsgálat során azt vallotta, hogy Kabalyuk kifejezte azt: „azért van szükség a pravoszláv vallásra, mert a muszka cár fel akarja szabadítani a rutén népet”.

Vádolt: Lehet hogy ilyet mondtam, de nem emlékezem rá.

Arra sem emlékezik, mintha Kabalyuk kijelentette volna előttük, hogy a cár elfoglalja a rutének által lakott magyarországi részeket.

Elnök: Azt is vallotta a vizsgálóbíró előtt, mintha Kabalyuk azt mondotta volna, hogy a cár jobban ügyel a papokra, mint a mi királyunk.

Vádolt: Meglehet, hogy Kabalyuk mondott ilyeneket és hogy én is vallottam a vizsgálóbíró előtt, de most nem emlékezem rá.

Harmadiknak Marusák Alexi nagyboesközi lakost hallgatja ki az elnök. Szintén tagadja a terhére rótt büncselekményt.

Végül Uhalj Jura kihallgatása következett, mire a tárgyalást hétfőre halasztották.

VASÁRNAPI KRÓNKA.

STRÓFÁK

a debreczeni ugynevezett vízről.

ELSŐ VERS.

Víz,

ez a drága kincs,
még mindig nincs,
és elmúlik esztendő vagy tíz:
még mindig nem is lesz...

„Csekélység ez, —
mondá minap városunk egyik atyja,
aki néha az elméset adja: —
aki szomjas, pezsgőt töltsön a torkára,
tapasztalatból mondhatom
többet ér belőle egy atom
mint tíz
veder víz!

És nem is olyan magas az ára:
potom ötven kroncsi tíz iccel!”

Annyi szent, ez a vice volt
az év legrosszabb — vízvice!...

MÁSODIK VERS.

Múlt héten
egy tóttal találkoztam kérem.
Szomorú volt szegény, bus,
nem volt rajta hus
csak két font,
a többi csupa bőr vala
és csont.

— Kedves öregem, miért e bánat,
miért reszket a lábad,
vacog a kezed,

s a szemed mért nem nevet? —
Kérdém tőle részvétellel.

— Könyörgöm, meleg étel

!! A bécsi, londoni és párisi kiállításokon aranyéremmel és oklevéllel tüntették ki !!

FÁY-arckrém :
-szappant és
-poudert : :

mint legjobb arczépítő szert, melynek használatától minden szeplő és májfolt három nap alatt eltűnik!

Ára 1-1 korona.

Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

gyógyszertárban

Kossuth-utca 8. A színház mellett.

nem volt a hasamba tíz hete már,
azt se tudom mi a kanál,
villa és

a kés...

... gondoltam, mint jó tóthoz illik,
miután felkopott a szám:
„ha nincs piz, igyál viz!”

igen ám
de Debreczenben itten
víz sincsen,

oh jaj, víz sincsen!...

És hangos zokogással sirásba kezdett, —
aztán (hogy nem tudtam nézni eztet
s lelkemben feldultan
elfordultam) —

a dőre
hirtelen felkötötte magát
egy mohlepte, egy üres
vizvezeteki csőre...

KINETOFON.

Kérem, ne vegyék tőlem zokon:
Jelen dalom tárgya: a Kinetofon,
mely szaval magyarul, svédül,
hogy az ember belészédül,
mely ordít dánul, csehül,
minden várakozáson felül,
mely énekel, bömböl, kiált,
amely magából füttyülést kiad,
mely huhog, visít, nyikorog,
mely kelepel, miákol, ri, korog,
mely csörömpöl, jajong, krákok,
S bár az irigység sok rosszat ráfog,
mégis egész szépen fivölt, brekeg, zug,
a fület jobban vágja mint a cug,
mely természetesen nyafog,
mely zörög, hápog, makog,
mely utánozza a kis gyereket,
mikor a hasa fáj, vagy mikor bereked,
amely imitálja a nagyharangot
amely fényesen visszaadja a bőfögést
és más hangot,
Sőt, pont a harmadik képbe
— egy bus jelenetnek volt épen vége —
hallatszott egy pofon csattanása is,
egy niánsz se volt benne hamis,
kiderült ugyan utólag,
hogy Schwarcz volt, akinek a pofon kijárt,
mert megcsipte a Weiszné vádliját
futólag,
a sötét nézőtérben,
(a szemtelenben nem volt szemérem!)
Mondom, kiderült utólag
hogy innen hangzott el a rideg pofon, —
mindegy:
azért mégis nagyszerű volt a Kinetofon!

TORREADOR.

— Aki soká akar élni, gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei időnkint alaposan kitisztíttassanak! Ha a váladékmaradvány bent reked a testben, az ember alássa egészségét, így továbbjutását és ezzel boldogulását is. A Ferencz József-keserűvíz igazán kitűnő, valóban természetes hashajtó, melyet előkelő orvosok és tanárok régóta elsősorban ajánlanak. Kunze dr. a híres szászországi orvostudós, a Ferencz József-gyógyforrások élettani hatásáról írott művében sok kiválóan hasznos utbaigazítás közt a következőket is mondja: Asszonyoknak, akik éveken át nehéz székelésben szenvednek, reggel és este egy-egy negyed horospohárnyi Ferencz József-keserűvizet szoktam rendelni. Ez rendszerint kitűnő sikerrel jár; az étvágy mindig fokozódik és a közérzés általános megjavulása következik be. — Mivel jóval kisebb értékű vizek is vannak forgalomban, elcsesérlések elkerülése végett a gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerkereskedésekben mindig az eredeti Ferencz József-keserűvizet üvegjétek kell kérni. A szétküldési-igazgatóság Budapestben.

Özv. Trnka Ferencné gépjavitóműhelye és kútfurási vállalata **Barna-u. 3.**
VIZVEZETEKI OSZTÁLYA vállal mindennemű vízvezeteki munkákat. **Telefon 576.**

Fióközlet: Arany Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női bluzokat legszebben tisztít **Telefon: Fióközlet**
János-uteza 15. sz. FEUERSTEIN MOSÓINTÉZETE PIACZ-UTCZA 63. SZÁM. 732. Főüzlet 11-57.

Női holttest a kosárban

Borzalmas lelet az utcán

Ma reggel háromnegyed nyolc órakor a budai Dunapartnak a Batthyány-tér és a Kacsai-utca között levő szakaszán a rakodóparton Katzenberg Márton és Szabó Kálmán kocsisok egy utazókocsarat találtak. Az utazókocsár egészen új volt és a külsején vitorlavászonnal volt bevonva. A két kocsis nagyon megörült a talált kosárnak, föltették a kocsijukra és elhajtottak a Vitéz-utca irányában. Amikor a kosarat föltették kocsijukra, érezték, hogy nagyon nehéz és azt hitték, hogy valami értékesebb holmi van benne. A Vitéz-utca mellett fölgyitották a kosarat és megdöbbenve látták, hogy a kosárban egy női holttest fekszik.

A két kocsis roppantul megijedt a fölfedezéstől és azonnal értesítették a közelben posztoló rendőrt, aki nyomban telefonozott a második kerületi kapitányságra. A kapitányságról több tisztviselő és detektív a helyszínére ment.

A talált kosarat visszavitték a Dunaparra, oda, ahol eredetileg fektűt és itt megállapították, hogy a női holttest oldalt fekszik a kosárban, lábai a hasára vannak huzva és a keze szintén hasára van szorítva. A haja szőke és csapzott volt, testén már a hullafoltok mutatkoztak és az arka is duzzadt volt. Az utazókocsár finom béléssel volt ellátva, oldalán egy kis cédula volt, rajta a 998. szám és a következő szöveg: *Von Wien nach Buda-pest, Ostbahnhof. Alatta pedig: Königliche Ungarische Staatsbahn A. G. Reisegepäck.*

A holttestet a bizottság kivette a kosárból és a jelen volt rendőr orvos azonnal megvizsgálta. Megállapították, hogy a holttesten semmi sérülés nincsen, de a duzzadt alkból és más jelekből következtetve, nagyon valószínű, hogy a nőt megfojtották.

Vékony batiszting volt rajta és ujjai manikűrözöttek voltak. A halál bekövetkezésének idejét nem lehetett pontosan megállapítani.

Az utazókocsáron a következő szöveget találták: *Rudniker Korb-Fabrik, Wien-Buda-pest-Prag.*

Az eddigi jelek után egészen bizonyosnak látszik, hogy gyilkosság történt.

A gyilkosságot nyilván akként követték el, hogy a gyilkos kezét a leány szájára tapasztotta s addig tartotta ott, míg az áldozat megfuladt. A büntetést valószínűen két ember hajtotta végre.

A főkapitányságnál ma délben jelentkezett egy fővárosi sófför, aki előadta, hogy a 339. számú gépkocsi vezetője s mint ilvent, tegnap reggel fél kilenc és kilenc óra között a nyugati pálvaudvarnál megszólította egy nőt, akit a Döbrentey-utca 19. számú házába vitt gépkocsiján. Az utért négy korona hatvan fillért kapott. A sófför a holttestben határozottan fölismerte utasnőjét s minthogy az adatok mindenben megegyeznek, nyilvánvaló, hogy a meggyilkolt nő csak tegnap érkezett Bécsből Budapestre.

A délután folvamán jelentkezett a rendőrségen Krüger Pálné tejárusnő, aki elmondta, hogy a kosarat egy férfi és nő vitte a Duna felé. A kosarat is fölismerte. A nyomozás folyik.

— **Tisza István gróf itthon.** Bécsből táviratozzák: Tisza István gróf ma hosszabban tárgyalt Berchtold Lipót gróf külügyminiszterrel. A miniszterelnök ma délután 4 óra 50 perckor hazautazott Budapestre.

— **Kitüntett őrnagy.** A hivatalos lap közli, hogy a király Békási Békéssy József nyugalmazott vezérőrnagynak az altábornagyi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

APOLLÓ

2 napig közkívánatra
HÉTFŐN és KEDDEN

3 órás műsor

Baumann Károly
!! bucsu-fellépte !!

KABARÉ

Fellép az összes művészársaság

BELEZNAI
MARGIT

KOVÁCS
ANDRÁS

UJ :: Szentirmay műsorral

Szkeocs
Robinson Krauss
Szkeocs

Roman-
tikus
kino
dráma

Első hitves
Hat felvonásos dráma.
Irta
D' ANNUNZIO.

A század
film
szenzá-
ciója.

3 órás műsor

2 előadás :::: 2 előadás
5-től 8-ig — 9-ig 12-ig

Baumann bucsu-fellépte.

Színház

B. Liszt Mária

Debreceni uriaszony sikere

Az utóbbi hetekben szenzációja volt a fővárosi művészvilágnak. A „Harmonia“-társaság által rendezett hangversenyeken lépett először nyilvánosság elé egy debreceni magasabb rangú katonatiszt, — mint a lapok írják — tüneményes szépségű, gyönyörű szőke haju felesége, *B.-né Liszt Mária*.

És feltűnően nagy sikert aratott. Az Az Ujság, Pesti Hírlap, *Pester Lloyd*, — de általában az összes lapok az elragadtatás hangján írják a fiatal művésznőről, a Színházi Élet az arcképét hozza stb.

A *Lloyd* így ír: A Royal-terem sok hangversenyt hallott falai közt lépett a hangverseny-dobogóra B. Liszt Mária, hogy rögtön első énekszámával gyönyörtűségeet szerezzen a műértő közönség számára, emlékezetessé tegye magát és felédhetetlenné ez estét. Hatalmas, drámai erejű magas szopránja könnyedén szállt fel a magasba s tért vissza a legmélyebb regiszterekbe. És visszhangot támasztott szünni nem akaró tapsokkal, melyekkel valamennyi számát készséggel honorálta a közönség. Ki kell emelnünk a művésznő programjából a Loreley-áriát, melynek interpretálása operába illően nagyszerű és tökéletes volt. Ilyen magas fekvésben mostanában még nem hallottuk ezt a klasszikus műdalt.

Igy ír a főváros egyik legelőkelőbb kritikusa s e tónusban emlékeznek meg B. Liszt Máriáról a többiek is. Nekünk annyival is inkább jól esik ezt megállapítamunk, mert debreceni uriaszony az, aki ilyen szép dicsőséget hozott a magyar énekművészet számára. (Sz.)

* **Vasárnap délután.** (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap mérsékelt helyárrakkal kerül színre a „Lumpácius Vagabundus“ című kitűnő énekes bohózat. A darab keretében gondosan összeállított műsor, igen mulattató cabaret-előadás lesz. A darabban és a Cabaret-előadásban résztvesznek a társulat összes tagjai. Főszerepeket játszanak: Nagy Aranka, V. Márkus Angela, H. Serfőzi Etel, Szentiványi Gitta, Kassay, Nagy Sándor, Rónai, (a három jómadár), és még többen, a Cabareten kívül kitűnő számokkal szerepelnek: Borbély Lili, Mucsi Anna, H. Serfőzi Etel (mint falusi kisleány Budapesten), Szalai (kacagató kuplékkel), Sz. Nagy Imre, stb. Jegyek válthatók a pénztárnál.

* **A „Mozikirály“ vasárnap este.** — (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap este a „Mozikirály“ kerül színre. A kiváló újdonság most is az eddigi elsőrendű kiosztásban kerül előadásra. A főszerepekben ezúttal is Borbély Lili, Nagy Aranka, V. Márkus Angela, H. Serfőzi Etel, Kormos, Szala, Oláh, Rónai, Kassai lépnek fel. És a „sláger“-számok: a „Vácsi utcán“, „Oh, oh, oh!...“, az olasz-dal jelenés, stb., stb. most is az eddigi nagy hatást fogják elérni és a kiváló, melodikus énekszámokat a közönség a felvonásközökben zenekisérettel újból végig énekl. A mai kis-bérletes előadásra földszinti és első emeleti páholyok, azonkívül elsőrendű támlásszék-jegyek is kaphatók az első soroktól kezdve.

* **„Szulamith“.** (A színházi iroda jelentése.) Goldfaden kiváló dalmíve, a „Szulamith“ holnap, hétfőn C) bérletben kerül színre.

* **Műsorhírek.** (A színházi iroda jelentése.) A hét szerda, csütörtök és pénteki napjain Stein, Walter és Heller kitűnő vígjátékirók legújabb műve, a „Majolika“ kerül színre. Kedden és szombaton a „Mozikirály“ van műsoron.

* **A bérlet.** (A színházi iroda jelentése.) A színház igazgatósága ez uton is felkéri a t. bérletközönséget, hogy akik a bérlet második részletét, mely folyó január 1-én vált esedékessé, még be nem fizették,

sziveskedjenek ezt legkésőbb folyó január 15-ig eszközölni. A bérlet ez időpontig a színházi irodában naponként 9—12-ig és fél 4-től 5 óráig befizethető.

HIREK

— **Vasárnapi istentisztelet.** A református templomokban vasárnap a vásárra tekintettel teológus ifjka látják el az istentiszteletet.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban pedig délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **Esküvő.** Szombaton délben esküdtek örök hűséget egymásnak Érsek Elek uradalmi főtiszt gróf Almássy Dénesnél, kiskiráki és nagyrákói Lehoczy Agathával, dr. Varga Emil városi tb. tiszt főorvos unokahugával. Tanúk voltak a vőlegény részéről Herkely Gyula m. kir. csendőrszázados, a menyasszony részéről Varga Géza uradalmi főtiszt. Az esküvő szűk családi körben özv. Varga Károlynénál, a menyasszony nagyanyjának házában történt. A fiatal pár még a délután folyamán elutazott.

— **Marad a kamatláb.** Bécsből táviratozzák: Az Osztrák és Magyar Bank főtanácsa ma délelőtt ülést tartott, amelyen jóváhagyta az 1913. évre vonatkozó zárószámadokat. A tiszta évi nyereség 46.278.742 korona 64 fillér volt. Részvényenként 129 korona 10 fillér osztalékot fizet a bank. A kamatláb dolgában nem történt változás. A bank főtanácsa e hó 20-án ismét ülést tart, amelyen tekintettel arra, hogy addig elegendő mennyiségű adómentes bankiegy-tartalék gyűlt össze, a kamatlábat leszállítja.

— **Verekedő képviselő.** Nviregyházáról táviratozzák: Horváth József képviselő az éjszaka mulatott és browningból lövöldözött. Alföldi detektív figyelmeztette, hogy ezt ne tegye, mire Horváth kikapva egy cigány kezéből a klarinétot azzal kétszer úgy fejbe sújtotta Alföldit, hogy ez véresen, eszméletlenül vitték el.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

URANUS

Korona Passage Telefon 3-28.

Ma utoljára!!

DOKK KATASZTRÓFA

A szezon egyedülálló tengeri drámája 4 felv.

1. **Zene.**
2. **A Columbia folyó partján.**
3. **A titokzatos utca.**
4. **A VIDRA.**
5. **Pupák cseréjézetel.**
6. **TITI megszőkített BÉBIT.**
7. **A tavasz virágai.**
8. **Bob a hordóban.**

ELŐADÁSOK: Délután 3-tól 5-ig mérsékeltén lezártított helyekkel. 5 órától rendez helyek. Bemenet minden kép után. Utolsó előadás 10 órától.

Hétfőn :: Kedden :: Szerdán

január hó 12-én, 13-án és 14-én

MEGINGOTT BIZALOM

Társadalmi dráma 3 felvonásban. A női főszerepet HENNY PORTEN fogja kreálni.

— **Kántorválasztás.** A Kossuth-utcai és Árpád-téri kántori állásra beérkezett pályázatokot tegnap vizsgálta át az arra kiküldött bizottság. A próba-organázás és éneklés f. hó 12-én, hétfőn délelőtt 10 órakor veszi kezdetét. A pályázók között több kiváló orgonista van, kik közül mégis a legtöbb kilátása van a megválasztásra Litkey Péter hajdusoboszlói orgonista-kántornak, akit kiváló, művészi orgonajátéka, szép, bariton hangja, s amellet a zene többi ágaiban, a zongora- és hegedű-játékban való nagy jártassága is érdemessé tesznek a debreceni kántori állásra.

— **Tárgyalások a téglási szárnyvonalak kérdésében.** Megemlékeztünk már arról, hogy a helyi vasut által a téglagyárakhoz tervezett szárnyvonal engedélyezésénél a közgyűlés kikötötte, hogy a teherkocsiknak csak éjszaka szabad közlekedni. A kereskedelemügyi miniszter e kikötést nem hagyta jóvá, mert ez menetrendi kérdés és ezekben való döntés joga az ő hatáskörébe tartozik s fölhívta a várost, hogy ez ügyben tárgyaljon a vasutársasággal s békés uton igyekezzék megállapodásra jutni. Az erre vonatkozó tárgyalásokat ma délelőtt tartották meg. A város részéről Vargha Elemér dr. tanácsnok elnöke alatt Magoss György dr. főügyész, Borsos József h.-főmérnök, Rosztás István főkapitány, Vass Károly dr. aljegyző, a helyi vasut részéről Májerszky Mihály igazgató, Kemény Móritz dr. A két fél ragaszkodott a maga álláspontjához s így a mai értekezleten megegyezés létre nem is jött.

— **A fekete himlő Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Tegnap egy pékinast szállítottak be a Ferenc József-kórházba, akin fekete himlőt konstataáltak. A pékinas az otakringi kerület egyik pékműhelyében van alkalmasságban és naponként mintegy százharminc családnak vitt kenyeret és zsömlét. Még tegnap is kihordta a süteményt, noha már vasárnap kiütések voltak a nyakán. Félő, hogy a pékinastól, vagy a kihordott süteménytől mások is megkapják a veszedelmes betegséget.

— **Henny Porten premier az Uránusban.** („A megingott bizalom” bemutatója.) Hétfőn este mutatja be az Uránus-színház a téli szezon igazi szenzációját, a „Megingett bizalom” című társadalmi drámát, melyben a nő főszerepet Henny Porten játssza. Henny Porten a legszebb, az igézően kívánatos, szép szöke német színésznő, aki erős fegyverével: szépségével és művészi készségével győzte le összes riválisait. Mély megértéssel és megrázó drámai erővel játssza meg minden szerepét, s a „Megingett bizalom” című képből a főszerep megjátszása e nagy művésznő minden tudását igénybe vette.

— **Szabad Iskola.** Holnap, hétfőn dr. Gáspár Géza, a munkásbiztosító pénztár igazgató főorvosa tart előadást a Szabad Iskolában „Ipáregészségügy” címen. Az érdekes előadásra, mely az Ipartesület dísztermében (Simonffy-u. 1. c. II. em.) este 6 órakor kezdődik s teljesen ingyenes, különösen felhívjuk a közönség figyelmét.

— **50%-ot takaríthatunk meg fűtőanyagban,** ha az ajtókat és ablakokat léghuzat elzáróval látjuk el. Kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában. Piac-utca 38. sz.

— **Fölmentették a zaberni hősokeket.** Strasszburgból táviratozzák: Nagy érdeklődés várta ma a strasszurgi hadbíróóság ítéletét. Mára várták ugyanis a Reuter ezredes és Schad hadnagy ellen indított katonai eljárás befejezését. A hadbíróóság délelőtt háromnegyed tizenegykor hirdette ki az ítéletet, amely szerint a bíróság mind a két vádlottat fölmentette. A költségeket a kincstár viseli.

Strasszburgból táviratozzák, hogy a katonai felelősségi törvényszék a mai tárgyaláson Forstner hadnagyot is fölmentette.

— **A keddi tüntetések.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Boda Dezső főkapitány a szociáldemokrata párt bejelentését, hogy hétfőn este népgyűlések lesznek, tudomásul vette, de a keddre tervezett tüntetéseket nem engedélyezte.

— **Vásári tolvajlások.** A holnapi vásár beköszöntőjeként ma már egy sereg följelentés érkezett a rendőrséghez, amelyek mind vásári tolvajlásokról számolnak be. Így: Kugler István asztalos panaszt tett ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt éj folyamán a vásárrban kirakott butordarabjai közül egy darab diványt ellopott. — Gombos Istvánné vásári cukorkaárus följelentést tett ugyancsak, hogy vásári bódéjából az éj folyamán 20—25 korona értékű cukorkát loptak el. A rendőrség megindította a nyomzást.

— **A vasárnapi munkásképző új ciklusa.** A Vasárnapi Munkásképző folyó hó 11-én, vasárnap délután 4 órakor nyitja meg a második ciklusát. A második ciklus első előadását a fémipari szakiskola második emeleti dísztermében tartja Löwin János m. mérnök, aki vetített-képek kíséretében fog beszélni a halothamvasztásról. — Markovits Lajos joghallgató néhány költeményt fog szavalni. A belépés díjtalan.

— **Ma, vasárnap délelőtt katonazenahangverseny** a „Pilseni”-ben. Kitűnő zónareggel, Pilseni, Müncheni „Spaten” és köbányai sörök. Délután 5 órakor uzsonnazenene Rácz Béla és zenekara által. Tisztelettel Haas és Zsédely, vendéglősök.

— **Férfi ingek** 1 K 90, 2 K 80-tól feljebb, gallérok, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, hálóingek, lábravalók 1 K 60-tól feljebb kaphatók Szabó Lajos fiainál, Rózsá-utca.

Sokkal hatásosabb a csukamájolajnál

A Scott-féle csukamájolaj-emulsió, miáltal leli magyarázatát, hogy az évtizedek óta kipróbált Scott-féle eljárásnál a halolaj hátrányai: a nehéz megemészthetőség, kellemetlen íz és szag, teljesen elvannak kerülve. A Scott-féle emulsió valójában olyan könnyen emészthető és olajjósú, hogy még a hőlesőbbeli csecsemőknek is beadható és nála nehéz fogzás esetén kiváló szolgálatokat tesz. A kis állampolgárnak a Scott-féle csukamájolaj-emulsió erős test- és csontalkatot biztosít, a legjobb fegyvert a későbbi életkedzelmre.

Ézért ne a csukamájolajat adjuk a gyermekeknek, hanem a tejfelészleten edes Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely úgy nyáron mint télen egyforma hatóerővel bír.

Egy üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű helyvegyet küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címre, Wien VII, akkor egy gyógyszer újjan próbaadagot küldünk.

SALVATOR

kiváló bor- és lithiumos gyógyforrás vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, omészési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízhereskedésekben és gyógyszerertékben.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Szt. Lukács-**Kristály** forrás **fürdői** **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott **WEISZ ADOLF** árak mellett posztóhereskedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1. (Első takarékpénztár palotájában.)

Minden háziasszony

teljes meggyőződéssel mondja:

nincs kávé: Franck: nélkül és azért ajánlják csak a „Valódi” Franck: -ot a „kávédaráló” gyárjeggyel.

Mag. em. 140/26117

— **Farsangi divatszövetek,** voálók, kreponok, grenadinok, brochék, gypaju crepek, sálak, Szabó Lajos fiainál, Rózsa-utca.

— **Kegyetlen anya.** Tokajból jelentik: Viskokai Margit cselédeleány nem szeretette hároméves kis gyermekét. A kis gyerek tegnap csipkedni kezdte a kenyeret, ez annyira dühbe hozta az anyát, hogy beburkolta a gyermek kezét egy csomó papirosba és bedugta a tűzbe. A papiros lángot fogott és a gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a kórházban belehalt. A csendőrség a szivtelen anyát letartóztatta.

— **Állat az emberben.** A múlt év utolsó napjain mutatta be az Uránus-színház „Állat az emberben” című társadalmi drámát, melynek olyan nagyméretű sikere volt, hogy minden előadását zsufolt ház nézte végig. A nagy közönség óhajára az Uránus igazgatósága — nagy áldozatok árán — egy napra visszahozza és e hó 15-én bemutatóra kerül, melyre jól előre felhívjuk a nagy közönség szíves figyelmét.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten a következő eljegyzéseket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalban: Bánszki János—Jobbágy Erzsébet, Bana Gábor—Takács Margit, Tádi Károly—Sztalmári Etelka, dr. Havas Aladár—Kohn Katinka, Bácsi András—Fehér Erzsébet, Károlyi Imre—Szél Margit, Dobi István—Tóth Erzsébet, Kónya Balázs—Tamás Zsófia, Sándor Bálint—Bácsai Erzsébet, Nagy Gusztáv—Nagy Emma, Takács József—Ármós Zsuzsanna, Soós Antal—Petrohai Juliánna, Berger Jakab—Farkas Frida, Tóth Imre—Oláh Zsófia, Nagy Imre—Bakó Erzsébet, Flescher István—Boros Anna, Mata Imre—Sziucs Juliánna, Pozsgai Károly—Zakariás Mária, Molnár István—Kapcsos Juliánna, Székely Mihály—Rácz Katalin, Joó Antal—Imre Mária, Nátházi István—Végh Margit, Hevesi Imre—Ujvári Erzsébet, Balogh István—Sáfár Mária, Kerékgyártó Mihály—Kertész Zsuzsanna.

A kamara bérházában

MÁJUS ELSEJÉRE

egy három szobás és egy öt szobás lakás kiadóvá válik. Központi fűtés, lift, modern mellékhelyiségek.

Rendkívüli alkalmi vételek női, férfi- és gyermekcipőkben.

Költözködés miatt. Óriási választék. Milyen leszállított árak mellett árulhatunk ki. Fischer Menyhért cipőüzletében, Piac 9.

— **Akit kétszer temettek el.** Szegedről jelentik: Wolford Mihály kendergyári munkás január 5-én meghalt Szegeden. Amikor hozzátartozói a halálesetet bejelentették a plébánián, fölvilágosították őket, hogy a halotti bizonyítványt is elkelhoznok, mert e nélkül egyházi szertartással nem temethetik el a halottat. A hozzátartozók erre eltávoztak, de a halottkémiai bizonyítványról megfeledeztek, mert a halotti toron nagyon feltűntek a garatra. A városi egyházi szertartás nélkül temette el a halottat és a rokonok csak 7-én, amikor már kijózanodtak, tudták meg, hogy mi történt az ő halottjukkal. Ezért éjnek idején belopóztak a temetőbe, fölásták a frissen hantolt sirt és a halott koporsóját bevitték a hulla-kamarába. Január 9-én, pénteken reggel jelentkeztek a plébánián és bemutatták a halottkémiai bizonyítványt, mire a plébános intézkedett, hogy egyházi szertartással temessék el a halottat. A rendőrség ennek ellenére a kegyeletsértő rokonosság ellen kihágás címén megindította az eljárást.

— **Páratlan gyógyszer.** Évtizedek óta felülmul minden más szert a világhírű Krieger-féle Reparatér, mert csusz, köszvény, szúrás, szaggatás, derék- és hátfájás, esontfájdalmak, ischias stb. bajoknál biztosan és gyorsan használ. Orvosok és tanárok ajánlják. Üvege 1 korona a gyógyszerárakban. Postán 5 üveget 5 koronáért frankó küld az egyedüli készítő Krieger-gyógyszertár Budapest, Kálvin-tér.

— **Merénylet a postavonaton ellen.** Johannisburgból jelenti: Denver és Georgestóon állomások között egy postavonat ellen merényletet követtek el. A mozdonyt a robbanás ereje több lábnyira elsodorta a sinektől. Senki sem sebesült meg. Nyilván dinamitmerénylet történt. Egy másik johannisburgi távirat jelenti: A Witpool-Luipaardsoley vonalon néhány pillanattal egy zsufolt személyvonat elhaladása előtt dinamittal telt három csövet találtak.

— **Dr. Katona Mihály** sárospataki homeopata orvos ismét rendel Debreczenben í. hó 16-án, pénteken egész nap és 17-én, szombat d. e. 11 óráig Darabos-u. 55. sz. alatt, ahol különösen tüdő- és gyomorbetegségek számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **Az alorvos megszöktette az ápolónőt.** Mohácsról jelentik: Az itteni közkórházhoz nemrégiben neveztek ki alorvossá Papp László szigorló orvost. Az alorvosnak megtetszett a kórház egyik csinos ápolónője, Roznyák Irén. Tegnap este a szerelmeseik elűntek és a kórház orvos és ápoló nélkül maradt. Az esetről jelentést tettek az alispánnak.

Báli selyem

métere K. 1.15-től legutolsó újdonságok Birmenve és már elvámolva szállítjuk a házhoz. Gazdag mintaválasztékot küldünk. Henneberg G. őfelsége a német császár udv. szál. Zürich

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	840—
Orosz hitel	685—
Magyar államkassza	83—
Magyar államkassza	718—
Magyar államkassza	436—
Magyar államkassza	640—
Magyar államkassza	718 50
Magyar államkassza	628 50

Magánleltérek:

Magánleltérek kamatláb: Bécs 4 7/8—15/16 % Berlin 3 1/2 % London 4 %

Budapesti gabonátőzsde.

Szara E. (Strasser és König) éabr. bismányou tévirati jelentés	11 38
októberre	10 08
1914. Apr.	11 44
Róza októberre	8 34
áprilisra	8 74
Zab októberre	7 54
áprilisra	7 22
Tanger 1914. évr. júl.	6 70
máj	6 08

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezővédegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Steiner Lipót kézműáros Aranyosmarót, Weisz E. Zsigmond szabó Nagyvárad, Haar Jenő Pozsony, Mergl Janka divatárúsnő Budapest Városház-tér 2., Nimberger Irma Ungvár. — A Neuer Wiener Kreditoren-Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Klein Ernő divatárú Püspökladány, Trabajka Károly vászonkereskedő Medgyes, Weisz Fülöp Nyitra, Engel Samu Ujpest, Galitz György Nagybánya.

Mindenféle betegségnél PÁLMÁ

a legjobb szer. Próbáúveg 40 fillér.

DR. SZELENYI ÁRPÁD

gyógyszerésznél Debreczen, Piac-utca harminc

Legjobb cseh bevásárlási forrás

Olcsó ágytoll!

1 kiló szürke, jó, fosztott 2—K, jobb 2 40 K, prima fehér 2 80 K, fehér 4—K, fehér pelyhes 5 10 K, 1 kg. igen finom, hófehér, fosztott 6 40, 8—K, 1 kg. pelyhes, szürke 6—, 7—K, fehér finom 10—K, legfinomabb mellpelyhes 12 K. 5 kg. vételénél bérmentve.

Kész, töltött ágyak

sűrűfonalú piros, kék, fehér vagy sárga nankingból, 1 dunyha 180 cm. hosszú, kib. 120 cm. széles, 2 párnával, 80 cm. hosszú, 60 cm. széles, új szürkés, igen tartós, pelyhes tojjal töltve 16—K, 20—K, fejpelyhes 20—K, pelyhes 24—K, egyes dunyha 10—, 12—K, 14—K, 16—K, fejpárna 3—K, 3 50 K, 4—K, dunyha 200 cm. hosszú, 140 cm. széles, 13—, 14 70, 17 80, 21—K, fejpárna 90 cm. hosszú, 70 cm. széles, 4 50, 5 20, 5 70 K, alsóhuzat erős csikos grádlból 180 cm. hosszú, 116 cm. széles, 12 80, 14 80 K. — Szétküldés utánvétellel, 12 koronától kezdve bérmentve. Cseme megengedve, nemtetszőért pénz vissza.

S. Benisch Deschenitz

Nr. 1148. Csehország. Dusan illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve.

A hivatalos gyógyszerészkönyvben — az olasz királyság jegyzékében felvéve.

SYRUP PAGLIANO **ÓVÁS:** Nehogy a számtalan, az egészségre ártalmas utáztatoktól félre vezetessünk, tessék mindig határozottan **csakis a mi védjegyünket** kérni: **Syrup Pagliano Ernesto Pagliano tanártól Nápolyban** és ne valami mást.

ERNESTO PAGLIANO TANÁRTÓL NÁPOLYBAN
Galata San Marco, 4.

Folyékony — Poralakban — Komprimált tablettákban (pilulák.) Kiténtetve: Gyógy-szereszt kiállítás 1894. Olasz egészségügyi kiállítás 1900 arany éremmel. Nemzetközi kiállítás 1906. Nemzetközi kiállítás Buenos Ayres-ben 1910 az arany érem nagy díszoklevél. Nemzetközi egészségügyi kiállítás Róma 1912. nagy díszoklevél. Kapható a jobb gyógyszerárakban.

Wotan Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa. Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-kört 36. Gyár-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés
Teligén levélről a hirdetés száma is kéri.

M. T.
Csak te is légy olyan, akkor én téged imádatlalt foglak szeretni. E. N.

Szöszkém,
drága pofám, várlak. Csak te gyere. Kezedet csókolja a te Lovagod.

Nem a szepet,
de a jó embert keresem, kinek az üres óráit meg-eleveníteném, mert szeretem nagyon jól eltölteni az időmet. Irjanak „Most” jelígre a kiadó-hivatalba.

Püspökladányban a Royal-szállodában
minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételkaphatók. Morskéllárak, pontos kiszolgálás. **Ösngő a kapunál.** A n. é. utazó közönség becses partfogását kéri: **Szántó Márton,** tulajdonos. 1801

KIADÓ PIAC-UTCA 43.
Pozitív 8. által birt lakás és az összes helyiségek május 1-re. Értekezni: Kurián órásnál. 116

Állás
Nagy
középszkolát végzett, teljesen szakkepzezt vas- és fúzerkereskedősegéd, irodai teendőkhöz jártas Debreczenben vagy környékén febr. 1-re állást keres. Fizetési igénye 50 K ellátással. Cim: Bocsa József Geller Ferenc cégnél, Battonya.

Tanuló
felveszek rőfős és vegyes üzletembe, valóságfekezeti külföldiség nélküli, teljes ellátás esetleg ruházattal elatva. Nagel, Baránd.

Lapkihordók
és laprusítók jelentkeznek déli és délutáni lapokhoz. Bethlen-u. 12.

Heti
fizetéssel arányos testü modellt keres helybeli festő. Kiadóhivatalba „Délután” jelíggel írjanak. 122

Kereskedelmi
iskola felsőosztályába járó, szép írásu tanuló kisebb irodai foglalkozást keres a délutáni órákban.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **férfi szabóműhelyemet Arany Janos-utca 3. sz. alá helyeztem át.** Mérték után legegységesebb férfiruhákat a legújtanysabb árban készítek. Javításokat és vasalásokat legolcsóbb árban eszközölök. Tisztelettel BLAU DAVID. Az Öst. Magy. bank mellett

TÁRS
kerestetik faipar vállalatához. — Ajánlatok „Világcsikk” jelígre a kiadóhivatalba kéri. 100

Adás-vétel
Zongora
jó karban levő, modern, megvételre kerestetik. Cim Goldklang, Miklós-u. 11. szám.

Tisztán
kezelt tej házhoz szállitva megrendelhető Glücker-nél, Darabos-u. 20. 2-64

Szövetkezeti
üzletbe teljes bolti felszerelés megvételre kerestetik. Ajánlatok ár-megjelöléssel a kiadó-hivatalba kéri. 114

Tanyertalpu
lompos farku Mackó koma utazásai s mindenféle képes mesekönyvek, zsolttárak, imakönyvek, képeslap, fénykép belyeg-albumok, emlékkönyvek, dobozos levélpapírok :: bolti árból 20—50—60 százalékos engedménnyel kaphatók **Ha. matyánál, Fűvés. ker. utca 14.** (Püspöki palotához 5-ik ház.)

Eladó
Bocskai-tér 9. sz. alatti ház hatalmas 40 méteres fronttal, esetleg cseréi, vagy halápi földdel is elcserélhető. Ugyanott egy magtár vasajtó és egy kapu bármily elfogadható áron eladó.

Megbízható
keresztény embereket keresek vidékről és helyből azonnal. Cim a kiadóhivatalban.

ALMAT
Jonathan hatola, mindenfajta szállit 5 kilós postakosarakban — bérmentve 3 K 20 fillérért utánvétellel. Masodrendű minőség 2 K 80 f. **MOSKOVITZ HENRIK,** Marmarossziget. 117

Nagyságos asszonyom!
Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy **Hatvan-utca 38. sz. a.** (keresztelületben)

női szabóságot
nyitottam. A legújabb divat szerint készítek angol és francia női ruhákat, ugyanint: kosztümöt, ragant, sportruát, plüsskabátot és színezett köpenyt a legújtanysabb árakon. A főváros, valamint a vidéki városok előkező szatonyjában szerzett sok évi tapasztalataim biztosítékat nyújtanak arra, hogy Nagyságod legmesszebb menő igényeit is kielégíthetem, melyre minden igyekezetemmel törekedni fogok. :: Nagyságod partfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Stauber Ferenc.
KIADÓ
bolthelyiség !!
A Kistemplombazárban egy 20 év óta fennálló női divat s női konfekciós üzlethelyiség folyó év február hó 1-től al-bérletbe kiadó. — Értekezhetni özv. Bodánszky Lipótnénál Széchenyi-u. 27. sz. a. az utcai lakásban. 99

Különte

Míg a kesziet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Ho. gyelm!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, majolot, pattanást, vimmedlit, minden bőrruást az országhírű ártalmatlan **Matild-arcenőcs, crém és szappan** okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszéles nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Főraktárak: **Jósa és Jóna és Tóth Béla** utóda **Kubek Tisza-palota. 2736**

Lakás

Gyönyörű
4 szobás lakás fürdőszobával, légszuszvillagítással — egész modern — május elsejére kiadó. Értekezhetni Miklós-utca 22, a fúzerüzletben.

Modern
üzlethelyiség kiadó. Bővebb felvilágosí és Komlós női felöltőruházában. Piac-u. 52. Megyeház mellett. 113

TOLNAI
DÁNIELNÉL
Piac-u. 49.
Olcsó egységárak !!
11-13-15-18
korona.

Üzlet

KA LSBADI
két-szerszűt, valódi karlsbadi gyártmány, a Deutsch-féle üzletekben kapható.

Fajusy Karoly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.
Készítek mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorek lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket. 187

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz koszen, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 282.

Órák
mindennemű javítása, ugyszintén zseborák, ébresztő órák, éjjel világító számlapok, fali, inga és konyha órák, 14 kar. arany és ezüst függők. Női és férfi eredeti amerikai dubé lancok, jutányos árban beszereshetők **Belényesy Sándor** órák és ékszerkereskedőnél Hatvan-utca 17. — Töredék arany és ezüst beváltás. 99

Nagy Andras
épület- és butorasztalos, Csapó-u. 19. szám. Elvállal mindenféle parket lerakás, felgyalulás és fényezési munkákat pontosan, jutányos árak mellett. Levélnyi meghívásra azonnal házhoz me-gyek. 2731

Uj!
Kályhatapasz vas és cserepéhez **Tóth Józsefnél,** Péterfia 20. 1900

EGÉSZSÉGÉRŐL VAN SZÓ !!! !!! !!!
Igyék naponta 1-2 palack
SZT. ISTVÁN : DUPLA : SÖRT
MALATA-SÖRT

A sörparban korszakot alkotó a **KOBÁNYAI POLGARI SERFOZDE** ezen vi ághírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van : idegesség, étvágyhiány, vérszegénység, átmatlanság, tüdő- és gyomorbetegségek és szoptatónőknek is. — Ajánlja: **NOORDEN** tanár Bécsben, **KORÁNYI** tanár Budapesten, **GLAX** tanár Abbáziában és számos más szakte-intély. — Bécs vá os kényes iz ésü közönsége évenként két millió palacknál többet fogyaszt ezen magyar sörből.

Kapható minden fúszer- és csemegeüzletben és jobb kávéházban
FŐRAKTÁR ÁRON MANÓ ÉS TÁRSA
DEBRECZEN, IV., SZÉCHENYI-U. 22.
Telefon 82.

MEGHIVÁS.
A Kabai Takarékpénztár részvénytársasággal egyesült Önszegélyző Szövetkezet
1914. évi január 21-én d. e. 10 órákor **Kabán, az intézet helyiségében tartja VIII. évi rendes közgyűlését**
melyre a t. szövetkezeti tagokat meghívja az igazgatóság.

Az 1913. évi mérlegszámlák s évi jelentések a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyiségében közszemlére kitétetnek s ott megtekinthetők.

TÁRGYSOROZAT:
1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése s az 1913. évi mérleg és eredmény-számla betérjesztése s ezek elfogadása tárgyában határozás.
2. Az évi nyereség felosztása tárgyában határozás.
3. A felmentvény megadása tárgyában határozás.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő 5 tag helyének választás útján betöltése 3 évre.

Meghívás.
A Kabai Takarékpénztár Részvénytársaság
1914. évi január hó 21-én délelőtt 10 órákor, :: Kabán, az intézet helyiségében tartja ::

IX. évi rendes közgyűlését,
melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapsz. 24. §-a szerint a közgyűlésen csak azon részvényesek vehetnek részt, kik részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a társaság pénztáránál, vagy az Alföldi Takarékpénztárnál Debreczenben letétbe helyezik.
A mérlegszámlák s évi jelentések a közgyűlés előtt 8 nappal a társaság helyiségében közszemlére kitétetnek s a részvényesek által átvehetők.

TÁRGYSOROZAT:
1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek s a zárszámadásoknak elfogadása tárgyában határozás.
2. A nyereség felosztása.
3. A felmentvény megadása iránti határozás.
4. Az igazgatósági napidíjak s a felügyelő-bizottsági tiszteletdíjak megállapítása az 1914. évre.
5. Sorrend szerint kilépő 3 igazgatósági tag helyének választás útján betöltése 3 évre.
Az igazgatóság.

Elismert legjobb motorok!

Messzköz jótállás! Kedves fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK
álló- és fekvőrendszer.

Szivógyák és benzínmotorok. Benzín és nyersolajos oszlopármaturák, magánjáróval is. Meglepő újdonságok! Nyersolajmotorok Meglepő újdonságok gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

GELLÉRT IGNAC és TÁRSA
mérnöki iroda Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

**LEGZÉLSZERÜBB
FALRA ERŐSITHETŐ
KLOSETTPAPÍR-TARTÓ
DOBOZ.**

Szerkezete folytán egyszerre csak egy lap papír vehető ki, mely rögtön azután a következő lapot a nyíláson félig kihuzza, ezáltal a papírpazarlás ki van zárva. Külön betétek is.

Kapható:

THAISZ ARTHUR

PAPÍRKERESKEDÉSÉBEN,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7. SZ.

1 csomag 500 lap barna betét	30 fillér.
1 " 500 " fehér "	36 " "
1 fadoboz hozzávaló	2.40 " "

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN,
Kistemplombazár
Hajdúvármegye szállítói

Ményasszonyi kelegye, Vászon,
Kész fehérnemű, Női divatkel-
mék, Szőnyegek

Óriási raktára !!

**!! Száraz
tüzifa**

legjutányosabb árban ől- és waggonszámra házhoz szállítva beszerezhető **HAY KÁROLY ÉS FIA** tűzifaüzletében. Iroda: Debreczen, József kir. herceg-utca 38. szám
Telefon: 276. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Sok korszakiról! Vármegyes szállítás

Wolf & Comp. Klingenthal i. Sa. Nr. 811.
Katalógus összes hangszerekről ingyen.

„VIRÁGHÓ“
az újfajta, tudományosan készült
KÉZ- ÉS ARC-KRÉM

□ a jelenkor egészségügyileg legjobb piperezere. □
1 tubus 80 fillér. Mindenütt kapható. Doboz K 1.60.

Mint a szemünkre úgy vigyázzunk a gyomor működésére.

Egy bevált, válogatott legjób és hathatós gyógyfűvekből gondosan készített, elvagy-gerjesztő emésztést előmozdító és enyhén hashajtó légszűrő, mely a mértékletenség, hibás étrend, meghűlés, illő életmód és a hántó székrekedés, pl. gyomorfájás, felfúvódás, főlöleges savképződés és a gőreség fájdalmak ismert következményeit enyhíti és elmulasztja, a

Dr. Rosa-féle balsam gyomor-baj ellen.
Főraktár:
Fragner B. gyógyszerésznél, es. és kir. udvari szállítónál
„A fekete sashoz“, Prag, Kietlnsette 203. Fekke der Neuad g.
Postai szétküldés naponta.
Egész palack 2 K, fél palack 1 K. A pénz előleges beküldése mellett 1 K 50 f-ért 1 kis palackot, 2 K 80 f-ért egy nagy palackot, 4 K 70 f-ért 2 nagy palackot, 8 koronáért 4 nagy palackot, 22 koronáért 14 nagy palackot küldök az osztrák-magyar birodalom bármely államára.

Raktárak Ausztria-Magyarország összes gyógyszerártaiban

ÓVÁS! A csomagolás és részlet a törvényesen beajstromozott védjegyet vi elik!

Haszonbérbe - adás.

Ezer holdas birtok
nagy dohányengedéllyel, megbízható bér-
lőnek cson bérbeadó. Felvilágosítást ad

Balkányi Béla, Kossuth-utca 32. sz.

HUMANIC

12.50 20.50 16.50

Telep: Debreczen, Piac-utca 22 - 24. sz.

A Humannic-cipők képviselik a cipőipar legnagyobb teljesítőképességét.

Takarmánykamra-berendezések

ugymint: világhírű „NEW-WAY“ amerikai léghűtéses motorok (viztartányuk nincs s így télen be nem fagyhatnak!)
járgányok, répvágók, szecskavágók, darálók, tengerimorzsolók, füllesztők stb.

kizárólag

Ráhmer Sándornál Debreczen, Piacz-utca 43.
(a Dreher-sörzsarnok mellett)
Bächer-Melichár gépgyárak fióktelepén!

